

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра гігієни тварин і харчових продуктів ім. професора А.К. Скороходька

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

Протокол № 3 від « 3 »

травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри гігієни тварин і
харчових продуктів імені професора
А.К. Скороходька

Протокол № 13 від 30 травня 2024 р.

Завідувач кафедри

В'ячеслав СОЛОМОН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна гігієна,
санітарія і експертиза»

Лариса ШЕВЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВЕТЕРИНАРНА НУТРИЦІОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 21 – «Ветеринарна медицина»

Спеціальність 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Факультет Ветеринарної медицини

Розробники: д.вет.н., професор Шевченко Л.В.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Ветеринарна нутріціологія

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Магістр
Спеціальність	<u>212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»</u> <small>(шифр і назва)</small>
Освітня програма	<u>«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»</u> <small>(шифр і назва)</small>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	<u>120</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4</u>
Кількість змістових модулів	<u>2</u>
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Рік підготовки	3
Семестр	VI
Лекційні заняття	15 год.
Практичні, семінарські заняття	
Лабораторні заняття	15 год.
Самостійна робота	90 год.
Індивідуальні завдання	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	<u>2 год.</u>
самостійної роботи студента –	<u>6 год.</u>

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Дисципліна «**Ветеринарна нутріціологія**» займає важливе місце в системі підготовки фахівців у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи, оскільки вона вивчає:

- особливості травлення у всеїдних, травоядних та м'ясоїдних дрібних домашніх тварин і птахів;
- ветеринарне значення забезпечення згідно видової специфічності дрібних домашніх тварин у білках, ліпідах, вуглеводах, макро- та мікроелементах;
- санітарно-гігієнічну оцінку кормових добавок, що використовуються для виготовлення сухих та вологих кормів для дрібних домашніх та декоративних тварин;
- види, правила використання та санітарно-гігієнічну оцінку ласощів для дрібних домашніх та декоративних тварин;
- правила, вимоги та принципи розрахунку потреби в нутрієвтиках м'ясоїдних, всеїдних та травоядних дрібних домашніх та декоративних тварин.

Метою вивчення дисципліни є набуття студентами знань, навичок та вмінь з питань, що стосуються ветеринарного забезпечення здоров'я дрібних домашніх та декоративних тварин, гігієни кормів та кормових добавок, включаючи гігієнічні вимоги до їх виробництва, зберігання, використання та контролю забезпечення тварин поживними та біологічно активними речовинами.

Предмет дисципліни «Ветеринарна нутріціологія» - макро- та **мікронутрієнти** для м'ясоїдних, всеїдних та травоядних дрібних домашніх та декоративних тварин, принципи розрахунку їх потреби, правила зберігання, використання та санітарно-гігієнічна оцінка їх застосування.

Основні завдання дисципліни «Ветеринарна нутріціологія»:

- вивчення основних санітарно-гігієнічних правил і норм забезпечення дрібних домашніх та декоративних тварин макро- та мікронутрієнтами;
- оцінка фізичного стану тварин;
- дослідження **ефективності** та безпечності використання кормів, а також впливу на стан здоров'я тварин.

Після вивчення курсу дисципліни «**Ветеринарна нутріціологія**» студент повинен **знати**:

теоретичні основи виробництва, зберігання, використання та контролю якості і безпечності макро- та мікронутрієнтів для дрібних домашніх та декоративних тварин.

Студенти повинні знати методи дослідження якості і безпечності кормів, кормових добавок.

Студенти повинні **вміти**:

-здійснювати санітарно-гігієнічну оцінку та прогноз впливу на організм дрібних домашніх та декоративних тварин кормів;

-розраховувати потребу в сухих та вологих кормах для дрібних домашніх та декоративних тварин;

-оцінювати вплив різних видів кормів та кормових добавок на фізичний стан дрібних домашніх та декоративних тварин;

-застосовувати ласощі для корекції поведінки та дресури дрібних домашніх та декоративних тварин;

-використовувати отримані знання з визначення потреби дрібних домашніх та декоративних тварин під час надання їм лікувальної та профілактичної допомоги.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

загальні компетентності (ЗК):

Знання та розуміння предметної галузі та професії

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.

Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.

Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний контроль виробництва та обігу кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, грамотно використовувати методики їх дослідження та проводити їхнє санітарне оцінювання.

Програмні результати навчання (ПРН): Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації. Володіти методами та методиками ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо. Володіти принципами, методами та процедурами дотримання належного санітарного стану на потужностях для випуску, зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів, кормів і кормових добавок, преміксів, побічних

продуктів, ветеринарних препаратів, а також методами оцінювання їх безпечності та якості. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організовувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			ч/з	л	п	лаб	сем.
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1 Загальна нутріціологія							
Тема 1. Вступ. Кормові особливості травоядних, всеїдних і м'ясоїдних тварин	1	7	2				5
	2	7			2		5
Тема 2. Ветеринарна нутріціологія для домашніх тварин. Основні терміни і поняття. Фактори, що визначають споживання кормів тваринами.	3	7	2				5
	4	7			2		5
Тема 3. Ветеринарне значення забезпечення білкової потреби домашніх тварин.	5	8	2				6
	6	8			2		6
Тема 4. Ветеринарне значення ліпідного живлення домашніх тварин.	7	8	2				6
	8	8			2		6
Разом за змістовим модулем 1		60	8		8		44
Модуль 2 Спеціальна нутріціологія							
Тема 5. Ветеринарне значення вуглеводного живлення домашніх тварин.	9	8	2				6
	10	8			2		6

Тема 6. Мінеральні речовини для тварин. Профілактика мікроелементозів.	11	8	2				6
	12	8			2		6
Тема 7. Ласощі для домашніх тварин та правила їх використання.	13	8	2				6
	14	8			2		6
Тема 8. Смакові та ароматичні добавки в кормах для тварин.	15	7	1				6
	16	5			1		4
Разом за змістовим модулем 2		60	7		7		46
Залік							
Всього		120	15		15		90

3. Теми лабораторних робіт

№ п/п	Тема лабораторної роботи	Кількість годин
1.	Нутріцевтики для собак	2 год.
2.	Нутріцевтики для котів.	2 год.
3.	Нутріцевтики для декоративних кролів і шиншил	2 год.
4.	Нутріцевтики для декоративних і хижих птахів Колоквіум 1	2 год.
5.	Нутріцевтики для плазунів та рептилій.	2 год.
6.	Нутріцевтики для міні-пігів.	2 год.
7.	Ласощі для домашніх тварин та правила їх використання.	2 год.
8.	Нутріцевтики для акваріумних риб. Колоквіум 2	1 год.
	Всього	15 год.

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Хвороби тварин та людини, що передаються через воду.	10
2.	Корми, що містять радіонукліди та їх гігієнічна оцінка.	12
3.	Профілактика отруєння тварин соланіном, госіполом та ціанідами	12
4.	Профілактика кормового травматизму тварин.	10
5.	Профілактика отруєння тварин отрутохімікатами	12
6.	Заходи профілактики отруєння тварин солями важких металів	12

7.	Підготовка пасовищ до випасання тварин	12
8.	Особливості використання кормів при обробці пестицидами.	10
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- ✓ залік;
- ✓ модульні тести;
- ✓ доповідь і презентація матеріалів роботи

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на заняттях

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2554>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. NRC. Chapter 3: Energy. In: Nutrient requirements of dogs and cats. National Academies Press, Washington, DC, USA, 2006a: 28-48.
2. NRC. Chapter 11: Physical Activity and Environment. Nutrient requirements of dogs and cats. National Academies Press, Washington, DC, USA, 2006b: 258-312.
3. NRC. Chapter 15: Nutrient requirements and dietary nutrient concentrations. In: Nutrient requirements of dogs and cats. National Academies Press, Washington, DC, USA, 2006c: 354- 370.

Додаткова література

1. ДСТУ ISO 6497:2005 Корми для тварин. Методи відбирання проб. – К.: Держспоживстандарт України
2. Регламент (ЄС) від 29 квітня 2004 р. №882/2004 про офіційний контроль для гарантування відповідності кормів вимогам законодавства, санітарії та благополуччя тварин.Рішення Комісії від 16 червня 2011 р., що вносить зміни до додатка Директиви 2002/32/ЄС Європейського парламенту і Ради щодо небажаних речовин у кормах для тварин від 7 травня 2002 р
3. Про захист прав споживачів: Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К., .2005.

Інтернет-джерела

1. Утримання собак і догляд за ними https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/684695/mod_resource/content/3/Okf-zn2-lek3.pdf
2. Вітаміни для тварин https://hotline.ua/ua/zootovary/vitaminy-dlya-zhivotnyh/?gclid=Cj0KCQjwla-hBhD7ARIsAM9tQKsMGJ9t7kceMD9Xm-ktq3nVo67-Etiv6MkcIDxgIrXdXupI1CnUBYMaAsxdEALw_wcB
3. Топ-10 найкращих кормів для котів <https://masterzoo.ua/ua/top-kh-naykrashchikh-kormiv-dlya-kotiv-i-kishok-reyting/>
4. Як і чим годувати змії <http://aquaforum.lviv.ua/forum/showthread.php?t=6129>